

Ważniejsze prace Zakładów Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu

Zakład Przemysłu Spożywczego w Krakowie

Techniczne normowanie pracy jest podstawą właściwej organizacji procesu produkcyjnego, wzrostu wydajności, słusznych plac, podstawą dla wprowadzenia wewnątrzzakładowego rozrachunku gospodarczego. Dlatego też zagadnienie normowania technicznego jest tematem jednej z prac Zakładu Przemysłu Spożywczego w Krakowie pt:

„INSTRUKCJA O TECHNICZNYM NORMOWANIU PRACY W PRZEMYSŁE CUKROWNICZYM DLA PRAC PRODUKCYJNYCH W OKRESIE KAMPANII”.

Instrukcja o technicznym normowaniu pracy w przemyśle cukrowniczym dla prac produkcyjnych w okresie kampanii została opracowana w oparciu o materiały zebrane w okresie kampanii i doświadczenia uzyskane przy opracowywaniu podobnych instrukcji dla przemysłu owocowo-warzywnego oraz w oparciu o fachową literaturę radziecką.

Specyficzne potraktowanie problematyki technicznego normowania prac produkcyjnych w przemyśle cukrowniczym w okresie kampanii wynika z charakteru tej produkcji. Ciągłość technologiczna procesu produkcyjnego powoduje silne związanie poszczególnych ogniw w procesie technologicznym przy równoczesnym braku zapasów produkcji w toku, które umożliwiłyby w pewnym sensie niezależne kształtowanie się wydajności pracy poszczególnych stacji. Z tych też powodów występuje konieczność powiązania technicznego normowania pracy z kompleksową organizacją produkcji wraz z ujęciem zdolności produkcyjnej poszczególnych stacji.

Takie ujęcie technicznego normowania pracy winno w ostatecznym efekcie doprowadzić do: (a) harmonizacji wydajności poszczególnych stacji, co umożliwi zerwanie z tradycją ustalania normy produkcyjnej cukrowni na podstawie „waskiego gardła”, (b) ustalenia prawidłowych technicznych norm obsady poszczególnych stacji.

Prace obejmują następujące rozdziały: (1) Znaczenie technicznego normowania pracy, (2) Podział procesu produkcyjnego, (3) Techniczna norma czasu oraz techniczna norma wyrobu, (4) Klasyfikacja zużycia czasu roboczego, (5) Struktura technicznej normy pracy, (6) Badań i pomiary zużycia czasu roboczego, (7) Obliczanie technicznych norm pracy, (8) Proponowane usprawnienia organizacyjno-techniczne, (9) Katalog norm i stawek, (10) Tok postępowania przy wprowadzaniu technicznych norm pracy, (11) instrukcja produkcyjny robotników, (12) Zbiór przepisów dotyczących technicznego normowania.

Celem nadania większej przejrzystości pracy, załączono

do niej 10 schematów i wykresów, przedstawiających między innymi podział procesu produkcyjnego cukru białego dla celów normowania pracy, schematy podziału czasu roboczego, harmonogram cyklu pracy wielowarsztatowej itd.

Instrukcja zawiera również dokumentację związaną z ustaleniem technicznych norm

pracy, która obejmuje: (a) indywidualną fotografię dnia roboczego, (b) zespołową fotografię dnia roboczego, (c) fotografię dnia roboczego wielowarsztatowca, (d) arkusze chronometrażowe, (e) arkusze usprawnień organizacyjno-technicznych, (f) arkusz ustalenia zdolności produkcyjnej, (g) karty obliczenia norm pracy. Formularze są wypełnione przykładami.

Szczególnie szeroko opracowano i zilustrowano przykładami rozdział „obliczanie technicznych norm pracy” jako jeden z podstawowych.

Instrukcja wykracza w pewnym stopniu swymi rozmiarami poza ramy prac produkcyjnych w okresie kampanii przez nawiązanie do prac rafinerskich (przykłady) oraz podanie ogólnych zasad technicznego normowania pracy w przemyśle rolno-spożywczym, które znajdują zastosowanie również przy opracowywaniu technicznych norm pracy w produkcji produktów ubocznych z melasy (gorzelnictwo, drożdźnictwo, fermentacje glicerynowe itp. oraz częściowo w zakresie normowania prac remontowych. (jg)

Zobowiązania IEOP dla uczczenia II Zjazdu PZPR

Referat tow. Bieruta jak i tezy, przyjęte przez IX Plenum KC PZPR jako wytyczna działania w kierunku dalszego rozwoju gospodarki narodowej i podniesienia dobrobytu mas pracujących, wywołały nową, olbrzymią falę zobowiązań produkcyjnych.

W tym masowym ruchu współzawodnictwa przedzjazdowego biorą również udział pracownicy Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu, a szczególnie pracownicy tych Zakładów naukowych, które prowadzą prace bezpośrednio w przedsiębiorstwach przemysłowych. Zobowiązania tych Zakładów podejmowane wspólnie z pracownikami poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych stanowią dalsze wzmocnienie więzi nauki z produkcją.

Wśród podjętych zobowiązań wyróżnia się zobowiązanie podjęte w dniu 14 listopada 1953 roku przez grupę pracowników Zakładu Przemysłu Maszynowego i Zakładu Organizacji Rachunkowości IEOP, prowadzącą prace w ZM-„Ursus” oraz pracowników księgowości, kosztów i działu głównego technologa ZM-„Ursus”. Zobowiązanie to, realizowane wspólnie przez pracowników produkcji i pracowników naukowych dotyczy wprowadzenia wydziałowego rozrachunku gospodarczego na wydziale montażu ciągnika.

Zobowiązanie to głosi: „Rzeczywisty koszt ciągnika, koszt jego poszczególnych zespołów, udział poszczególnych wydziałów w koszcie ciągnika, kształtowanie się tych kosztów w poszczególnych seriach produkcji — są to wszystkie wskazniki, ilustrujące działalność Zakładu i wskazujące odcinki funkcjonujące sprawnie i odcinki zagrożone. Możliwość obserwowania kształtowania się kosztu ciągnika stanowi podstawę do obniżenia tych kosztów”.

W dalszym ciągu zobowiązania stwierdzono, że dotychczas prowadzone prace nad wprowadzaniem rozrachunku wydziałów mechanicznych i zebrane w toku tych prac doświadczenia pozwalają obecnie przystąpić do wprowadzenia rozrachunku na montażu ciągnika, jakkolwiek przewidywano, że prace, związane z przejściem montażu na wydziałowy rozrachunek gospodarczy wykonane będą w roku 1954.

Wymienione zespoły pracownicze doceniając wagę poruszonych wyżej problemów, postanowiły w ramach zobowiązań dla uczczenia II Zjazdu PZPR wykonać te prace w roku 1953.

W zobowiązaniu ustalono konkretne etapy oraz terminy, przewidujące zakończenie prac przygotowawczych do wprowadzenia rozrachunku na 16.I.1954 tj. na dzień rozpoczęcia II Zjazdu PZPR. Podejmując zobowiązanie wezwali również dział produkcji do podjęcia zobowiązań w zakresie unormowania spraw, związanych z ewidencją i ruchem półfabrykatów, co warunkuje efektywność wprowadzenia rozrachunku na montażu.

Na podkreślenie zasługuje również zobowiązanie podjęte w dniu 16.XI.1953 r. przez grupę pracowników Zakładu Odzieżowego IEOP, prowadzącą prace w WZO im. 17 Stycznia w Warszawie podjęte wspólnie z aktywem tych zakładów. W zobowiązaniu ze strony WZO im. 17 Stycznia wzięli udział: dyrektor — tow. M. Ballaun oraz tow. tow.: J. Targońska (dyspozytor), J. Serafin (kier. działu produkcji), J. Nowaczek (kier. działu szkolenia) oraz H. Gołaszewska (technolog).

W zobowiązaniu czytamy:

„W celu podniesienia jakości produkcji i wydajności pracy a tym samym uzyskania obniżenia kosztów własnych, wyrobów postanawiamy:

(1) wprowadzić wydawanie „Biuletynów Informacyjnych” dla załogi fabryki na temat współpracy nauki z produkcją, szerokiego stosowania metody inż. Kowalowa w przemyśle odzieżowym oraz ulepszeń organizacyjno-technicznych w pracy; pierwszy numer „Biuletynu” będzie opracowany na 10.I.1954 r., następne biuletyny wydawać będziemy co kwartał;

(2) w zakresie wzmocnienia walki o wyższą jakość produkcji i realizację planów fabryki wspólnie z Działem Technologicznym — Produkcyjnym WZO wprowadzić do 31.XII.1953 r. wykresy, obrazujące codzienne osiągnięcia na tym odcinku z uzupełnieniem odpowiedniej dokumentacji;

(3) przeszkolić w dziedzinie organizacji produkcji taśmowej „potoku” pięciu pracowników Działu Techniczno-Produkcyjnego do 15.I.1954 roku”.

Pracownicy Zakładu Przemysłu Odzieżowego IEOP zobowiązali się dodatkowo do dalszego zacieśnienia współpracy z WZO im. 17 Stycznia, a w szczególności z kierownictwem i załogą zreorganizowanych zespołów, pracujących metodą „potok z synchronizowanymi zespołami obróbczymi” (wymieniono cztery zespoły).

Wymienione zobowiązania są więc, jak wynika z ich treści, nie tylko zobowiązaniami dla uczczenia II Zjazdu PZPR, ale jednocześnie przystąpieniem do realizacji też, przyjętych przez IX Plenum PZPR.

Podniesienie poziomu walki o obniżenie kosztu, o system oszczędności na bazie szerszego zastosowania wydziałowego rozrachunku gospodarczego w ZM-„Ursus” przyspieszy realizację hasła: „Tańsze traktory dla wsi”, dopomoże do szybkiej mechanizacji rolnictwa a zatem i wzmocni jego towarowość.

Walka o jakość produkcji, propagowanie i wprowadzanie postępowych, nowoczesnych metod organizacji produkcji, metod pracy w przemyśle odzieżowym wpływa na obniżenie kosztów jego wyrobów, a tym samym umożliwia obniżenie cen na te wyroby.

Zobowiązania wspólnie podjęte przez pracowników nauki i produkcji są wkładem do walki o szybsze podniesienie stopy życiowej mas pracujących naszego kraju.

Wymiana doświadczeń między pracownikami IEOP a ekonomistami z Czechosłowacji

W listopadzie 1953 roku przebywał w Polsce czterosemsetosobowy zespół ekonomistów i inżynierów z Czechosłowacji, pracowników instytutu ministerstwa przemysłu spożywczego.

Goście zwiedzili szereg fabryk przemysłu spożywczego w Polsce, a nadto zapoznali się z organizacją i działalnością Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu, interesując się

szczególnie pracami Zakładu Przemysłu Spożywczego IEOP w Krakowie.

W Zakładzie Przemysłu Spożywczego IEOP goście z Czechosłowacji zapoznali się z opracowaniami w zakresie planowania wewnątrzzakładowego i rozrachunku gospodarczego, technicznego normowania pracy i organizacji produkcji

w przemyśle spożywczo-rolnym.

Szczególnie szeroko omówiono zagadnienia systemów płac i systemów premiowania oraz zagadnienia kontroli jakości produkcji w przemyśle spożywczym. W toku dyskusji wymieniono wzajemne doświadczenia z przemysłu czeskiego jak i polskiego.

wych form w okresie powojennym.

Te nowe formy charakteryzuje dążność robotników do opanowywania ekonomiki przedsiębiorstw, do świadomego uczestniczenia w walce o obniżkę kosztów własnych. Wytłumaczenie IX Plenum, tezy przedzjadłone wysuwają zadania wzmożenia walki o wzrost wydajności pracy, o obniżkę kosztów własnych o polepszenie jakości produkcji.

Celem referatu było wskazanie zadań w zakresie podnoszenia poziomu współzawodnictwa, szerszego wykorzystywania doświadczeń ruchu stachanowskiego dla realizacji wytycznych IX Plenum. Omawiano zagadnienie zwiększenia kierowniczej roli organizacji partyjnej, sprawę ulepszenia organizacyjnych form współzawodnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia kontroli realizacji zobowiązań, oraz sprawę zabezpieczenia warunków organizacyjno - technicznych dla rozwoju współzawodnictwa, zagadnienia populary-

zowania osiągnięć produjących robotników, stosujących wysoko wydajne metody pracy.

W dyskusji poruszona została sprawa wprowadzenia wyższych form organizacji produkcji. Dotyczyło to szczególnie wprowadzenia produkcji potokowej.

Wyłoniono Komisję składającą się z przedstawicieli Zakładu i Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu, która zajmie się wprowadzaniem w życie przedstawionego przez IEOP projektu linii potokowej.

Dyskusja wykazała, iż dużym osiągnięciem zakładu jest masowy rozwój współzawodnictwa, w którym bierze udział 97 proc. załogi.

Podkreślono zagadnienie bezpieczeństwa i higieny pracy, które w świetle IX Plenum nabiera szczególnego znaczenia.

Opracowane zostały wnioski, zabezpieczające rozwój współzawodnictwa oraz szerokie wprowadzanie nowych metod pracy. Wnioski uwzględniają zacieśnienie współpracy z instytutami naukowymi. (jb)

Narada aktywu politycznego i gospodarczego ZWUT w Warszawie

Z inicjatywy aktywu partyjnego ZWUT im. Komuny Paryskiej w Warszawie przy udziale Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu odbyła się w dniu 3.XII.53 r. narada aktywu polityczno-gospodarczego ZWUT, poświęcona omówieniu zadań rozwoju współzawodnictwa i nowych metod pracy w świetle wytycznych IX Plenum KC PZPR.

Referat wygłoszony na naradzie zawierał ocenę dotychczasowego rozwoju i stanu ruchu współzawodnictwa, oraz przebiegu stosowania nowych metod pracy ze szczególnym uwzględnieniem metody Kowalowa, Zandarowej, Korabielnikowej.

W referacie omawiano istotne cechy ruchu stachanowskiego z uwzględnieniem rozwoju no-

Z narady aktywu stołecznego poświęconej zagadnieniom stosowania radzieckich metod pracy

W dniu 10 listopada br. przy współudziale IEiOP odbyła się narada aktywu stołecznego TPPR, stosującego radzieckie metody pracy. W referacie wstępnym, dającym krótki rys historyczny ruchu stachanowskiego, przedstawiciel Zarządu Stołecznego TPPR tow. Miszułowicz szczególnie podkreślił zagadnienie stosowania radzieckich metod pracy w naszym kraju, zwłaszcza metody Kowalowa, Zandarowej i Korabielnikowej. Jako przykład przytoczono fakt, że metodą Kowalowa stosuje u nas przeszło 500 zakładów pracy, osiągając znaczne efekty ekonomiczne. W badaniu i rozpowszechnianiu przodujących metod pracy — stwierdził referent — poważny wkład ma IEiOP.

Analizując dotychczasową pracę nad stosowaniem radzieckich metod pracy w referacie wysunięto zadania, których realizacja pozwoli na szersze niż dotychczas rozpowszechnianie doświadczeń stachanowców radzieckich, jak np.: (1) szerokie rozpowszechnianie najlepszych osiągnięć przodowników stosujących radzieckie metody pracy, (2) większe niż dotychczas propagowanie efektów ekonomicznych uzyskanych przez zakłady pracy dzięki stosowaniu przodujących metod, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu zarobków pracowników, (3) przystąpienie do systematycznego wydawania materiałów na temat przodujących metod pracy, (4) ściślejsze powiązanie organizacji zajmujących się rozpowszechnianiem radzieckich metod pracy z IEiOP oraz ustalenie wspólnego ramowego planu.

W czasie nie było pracownika w tym oddziale, który by nie wykonywał normy. Obecnie ilość przeksolonnych w oparciu o metodę Kowalowa wynosi 325 osób. Obok metody Kowalowa ZWUT stosuje metodę Korabielnikowej i Zandarowej.

W wyniku stosowania metody Korabielnikowej uzyskano w październiku br. w samej tylko stolarni poważne oszczędności, co pozwoliło pracować 2 dni na zaoszczędzonym materiale. Stosowana jest również metoda Zandarowej, która ma poważny wpływ na jakość produkcji.

Poważne osiągnięcia dzięki stosowaniu radzieckich metod pracy uzyskały Zakłady Przemysłu Bawełnianego im. J. Marchlewskiego w Łodzi.

W latach 1950—51 zakłady nasze nie wykonały planów produkcyjnych — stwierdza dyr. zakładów tow. Nowak. W 1951 roku przy czynnej pomocy IEiOP przystąpiliśmy do wprowadzenia metody inż. Kowalowa. Równocześnie przeprowadziliśmy dużą pracę polityczną. Od 1951 roku — 1100 tkaczy i 300 przadek opanoło przodujące metody pracy. Wprowadziliśmy brygady Czutkicha, metodą Korabielnikowej i Zandarowej.

Wyniki nie dały na siebie długo czekać. Zakłady im. Marchlewskiego wysunęły się na czoło zakładów włókienniczych zdobywając na własność sztafard Zarządu Głównego Zw. Zaw. Włókniarzy. O tym, jak rozwijają się w przemyśle włókienniczym przodujące metody pracy, świadczyć mogą cyfry, obrazujące stosowanie poszczególnych metod.

Metoda:	Kowalowa	Zandarowej	Czutkicha	Korabielnikowej
1952	22 tys. prac.	3 tys. prac.	4 tys. prac.	8 tys. prac.
1953	36 tys. prac.	29 tys. prac.	13 tys. prac.	19 tys. prac.

W dyskusji wzięli udział przedstawiciele zakładów pracy, dzieląc się doświadczeniami i wynikami uzyskanymi przez stosowanie radzieckich metod pracy.

Zakład nasz — mówił przedstawiciel ZWUT tow. Daab — pracuje rytmicznie wykonując systematycznie miesieczne plany produkcji. Zawdzięczamy to w dużej mierze stosowaniu radzieckich metod pracy. Metodą inż. Kowalowa zaczęliśmy stosować po raz pierwszy w końcu 1951 r. na montażu przekazników. Montaż przekazników był w tym czasie wąskim gardłem produkcji. Przy wprowadzaniu metody Kowalowa mieliśmy dużą pomoc ze strony Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu. W pierwszym etapie przeszkoliliśmy 48 pracowników, których wydajność wzrosła o 40%. W krótkim

Jak poważnie wzrastają zarobki pracowników w wyniku stosowania radzieckich metod pracy świadczyć może przykład podany przez przedstawiciela ZM „Ursus” inż. Rozpędka. Zakłady „Ursus” pierwsze w Polsce zaczęły stosować nóż Kolesowa. Obecnie nóż Kolesowa w Zakładach „Ursus” stosuje 180 pracowników na 150 operacjach. Stosując nóż Kolesowa pracownicy zwiększyli wydajność pracy, zwiększając tym samym swoje zarobki. I tak np. przodownik Lesiak, dzięki stosowaniu noża Kolesowa zwiększył swoje zarobki z 2318 zł na 2934 zł, Motylewski z 500 zł na 1200 zł. Podobnie wzrosły zarobki innych pracowników.

Również w kolejnictwie dzięki stosowaniu radzieckich metod pracy uzyskano poważne oszczędności.

Narada aktywu mająca na celu wymanie doświadczeń i wykazanie efektów ekonomicznych wynikających ze stosowania radzieckich metod pracy niewątpliwie spełniła swoje zadanie. Wskazała na to w swym podsumowaniu tow. Krawecki, przewodniczący zarządu stołecznego TPPR mówiąc: Narada nasza niewątpliwie przyczyni się do jeszcze szerszego stosowania radzieckich metod pracy w naszym kraju. Coraz liczniejsi pracownicy naszego przemysłu i budownictwa zrozumieli, że stosując metody pracy radzieckich stachanowców, podnoszą wydajność pracy i znacznie zwiększają swoje zarobki. Pracownicy tych winniśmy otaczać szczególną troską i pomagać im we wszystkich trudnościach, aby osiągać poważne wyniki w pracy mogli pociągać za sobą innych. (jk)

Zobowiązania pracowników WZPO-1 i IEOP

W ramach prac Zakładu Przemysłu Odzieżowego IEiOP przeprowadzanych na terenie Warszawskich Zakładów Przemysłu Odzieżowego Nr 1 im. 17 Stycznia, w pierwszej połowie 1953 roku opracowano projekt organizacji czterech zespołów produkujących taśmowo na nowy system potoku z synchronizowanymi zespołami obróbczymi. Przy opracowaniu projektu opierano się na doświadczeniach czeskiego przemysłu odzieżowego oraz na dotychczasowych doświadczeniach Instytutu w zakresie organizacji systemem „synchro”.

Opracowany projekt po akceptacji go przez dyrekcję WZPO Nr 1 i CZPO wprowadzony został do produkcji przy ścisłej współpracy zakładu z pracownikami Instytutu.

W związku z tym, że po trzech miesiącach pracy według nowego systemu dawne zespoły taśmowe uzyskały około 30% wzrostu wydajności i zarobków, dyrekcja WZPO Nr 1 postanowiła zreorganizować na ten system również i inne zespoły zakładu. Ze względu na to, że reorganizacja dalszych zespołów zaplanowana została dopiero na rok 1954, pracownicy WZPO Nr 1 i pracownicy Instytutu postanowili wykonać prace związane z przestawieniem produkcji na nowy system w ramach zobowiązań długofalowych dla uczczenia XXXVI rocznicy Rewolucji Październikowej.

W zobowiązaniu uczestniczą: ze strony WZPO im. 17 Stycznia — dyrektor zakładu Mieczysław Ballaun, dyspozytor Jadwiga Targońska, pracownicy wydziału przygotowania produkcji — Jadwiga Serafin, Alina Golaszewska, Barbara Wrotek, Zofia Nowicka i pracownicy wydziału szkolenia zawodowego Janina Nowaczek, Bogusława Wierzbicka, Janina Walendowska.

Ze strony Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu — Zakład Przemysłu Odzieżowego zobowiązanie podjęli następujący pracownicy: inż. Adam Kramarz, Jadwiga Kurkowska, Maria Kozłowska oraz Halina Wasatko. (w6)